

ПВНЗ «Нікопольський економічний університет»

Кафедра обліку і оподаткування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан

“30” серпня 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МПП 1 «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

факультет Економічний

Нікополь 2017 рік

Робоча програма з дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством»
для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік
і оподаткування» II рівня вищої освіти (магістр)
„27” серпня, 2017 року – 11 с.

Розробник: Черниш Л.О., в.о. доцента, кандидат економічних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
обліку і оподаткування

Протокол від “27” серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри обліку і оподаткування

Л. Черниш Черниш Л.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“27” серпня 2017 року

Схвалено методичною комісією кафедри обліку і оподаткування
Протокол від. “27” серпня 2017 року №

“27” серпня 2017 року Голова Л. Черниш / Черниш Л.О.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u>	Нормативна	
	Підготовки магістра з обліку і оподаткуванню		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 071 «Облік і оподаткування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 150		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Рівень підготовки: магістр	16 год.	6 год.
		Семінарські заняття	
		44 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		90 год.	134 год.
		Вид контролю:	
		екзамен	екзамен, захист контрольної роботи

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
 для денної форми навчання – 60 / 90
 для заочної форми навчання – 16/134

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладення навчальної дисципліни “Бухгалтерський облік в управлінні підприємством” є: формування системи знань з підготовки облікової інформації як основи для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Бухгалтерський облік в управлінні підприємством” є:

- 1) вивчення концептуальних засад використання бухгалтерського обліку як інформаційного джерела системи управління підприємством;
- 2) набуття вмінь побудови та трансформації бухгалтерського обліку в системі управління підприємством;
- 3) вивчення методик і техніки надання облікової інформації для сучасних та потенційних потреб управління підприємством;
- 4) формування професійних суджень у сфері бухгалтерського обліку в управлінні підприємством, при розробці та реалізації стратегії підприємства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- теорію, методологію, практику формування та надання облікової інформації для сучасних та потенційних потреб управління підприємством;
- теоретичні, методичні та практичні засади використання бухгалтерського обліку як інформаційного джерела в управлінні підприємством;
- порядок формування управлінської бухгалтерської звітності для управління підприємством;
- сутність професійного судження та порядок його застосування в бухгалтерському обліку.

Уміти:

- класифікувати облікову інформацію, будувати систему бухгалтерського обліку для потреб управління;
- організовувати формування облікової інформації за стадіями облікового процесу, управляти якістю бухгалтерського обліку, контролювати якість облікової інформації;
- здійснювати підготовку бухгалтерської звітності враховуючи інформаційні потреби управління підприємством;
- визначати існуючі та потенційні інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством;
- консультувати управлінський персонал підприємства щодо облікової інформації, наданої в бухгалтерських звітах та розробляти форми управлінської бухгалтерської звітності;
- формувати управлінську бухгалтерську звітність для управління економічним суб'єктом;
- оцінювати інформаційні потреби користувачів в управлінні підприємством;
- оцінювати якість облікової інформації, системи бухгалтерського обліку та бухгалтерської звітності;
- формувати думку та професійне судження про побудову та трансформацію системи бухгалтерського обліку для потреб управління підприємством;
- вміти застосовувати техніки та методики надання облікової інформації для

сучасних та потенційних потреб управління підприємством.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин /5 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Сутність та місце облікової інформації в управлінні підприємством.

Сутність обліково-аналітичної інформації та її класифікація для потреб управління підприємством. Місце та роль облікової інформації в управлінні підприємством. Вимоги до обліково-аналітичної інформації. Релевантність облікової інформації та її вплив на прийняття управлінських рішень.

Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством.

Бухгалтерський облік як спосіб відображення економічних явищ і процесів. Завдання та функції бухгалтерського обліку в управлінні підприємством. ПО для забезпечення ведення обліку та управління підприємством.

Тема 3. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності.

Сучасні підходи та принципи до формування управлінської бухгалтерської звітності. Види управлінської бухгалтерської звітності та категорії формування її показників. Методичні підходи до формування бухгалтерської управлінської звітності.

Тема 4. Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку.

Якісні характеристики облікової інформації. Методи забезпечення якості сучасних систем обліку. Оцінка якості облікової інформації.

Тема 5. Облікова політика в ціноутворенні.

Завдання, функції ціноутворення та обліку витрат підприємства. Управління методами ціноутворення в управлінському обліку. Трансфертне ціноутворення: правова основа, податкові наслідки та контроль. Облікова політика як інструмент управління показниками фінансового стану підприємства.

Тема 6. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством.

Сучасний інструментарій корпоративного обліку за сегментами. Моделювання – як інструмент формування показників звітності. Оцінка і її роль в інтерпретації показників звітності для потреб управління. Трансформація і консолідація показників звітності бухгалтерського обліку для формування інформації в процесі управління підприємством.

Змістовий модуль 2

Тема 7. Оцінка очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень.

Основні методи і технології бюджетування витрат та прогнозування прибутку підприємства. Оцінка очікуваних витрат та їх вплив на прийняття управлінських рішень.

Методи оптимізації абсолютної величини витрат підприємства.

Тема 8. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства.

Особливості вартісно-орієнтованого підходу до управління. Підходи та методи оцінки вартості підприємства. Міжнародні моделі звітності про вартість підприємства.

Тема 9. Збалансована система показників в стратегічному управлінні підприємством.

Збалансована система показників у системі стратегічного управлінського обліку як метод стратегічного управління. Методики розробки збалансованої системи показників на підприємстві. Система збалансованих показників як інструмент управління вартістю б підприємства.

Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства.

Формування облікової інформації в управлінні економічними ризиками підприємства.

Управління бухгалтерськими ризиками для забезпечення безперервності діяльності підприємства.

Тема 11. Бухгалтерський облік при прийнятті екологічних рішень.

Методичні основи формування інформаційного забезпечення управління екологічними процесами. Екологічні витрати в бухгалтерському обліку. Використання даних бухгалтерського обліку в процесі прийняття екологічних рішень.

Тема 12. Бухгалтерський облік при прийнятті соціальних рішень.

Специфіка соціального управління та його взаємозв'язок з бухгалтерським обліком. Оцінка вартості і цінності трудових ресурсів для цілей управління. Принципи і стандарти корпоративної соціальної звітності. Облік соціальної відповідальності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма				заочна форма				
	усього	у тому числі			усього	у тому числі			
		л	с	с.р.		л	с	інд	с.р.
Модуль 1									
Тема 1. Сутність та місце облікової інформації в управлінні підприємством	11	1	2	8	12		1		11
Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством	12	1	4	7	12	1			11
Тема 3. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності	14	2	4	8	12		1		11
Тема 4. Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку	12	1	4	7	13	1	1		11
Тема 5. Облікова політика в ціноутворенні	14	2	4	8	12		1		11

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма				заочна форма				
	усього	у тому числі			усього	у тому числі			
		л	с	с.р.		л	с	інд	с.р.
Модуль 1									
Тема 6. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством	12	1	4	7	14	1	1		12
Разом за змістовим модулем 1	75	8	22	45	75	3	5		67
Змістовий модуль 2.									
Тема 7. Оцінка очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень	10	1	2	7	14	1	1		12
Тема 8. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства	13	1	4	8	12		1		11
Тема 9. Збалансована система показників в стратегічному управлінні підприємством	13	2	4	7	12	1			11
Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства	14	2	4	8	12		1		11
Тема 11. Бухгалтерський облік при прийнятті екологічних рішень	12	1	4	7	13	1	1		11
Тема 12. Бухгалтерський облік при прийнятті соціальних рішень	13	1	4	8	12		1		11
Разом за змістовим модулем 2	75	8	22	45	75	3	5		67
РАЗОМ	150	16	44	90	150	6	10		134

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність та місце облікової інформації в управлінні підприємством	2
2	Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством	2
3	Тема 3. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності	4
4	Тема 4. Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку	4
5	Тема 5. Облікова політика в ціноутворенні	4
6	Тема 6. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством	4
	МКР 1	2
7	Тема 7. Оцінка очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень	2
8	Тема 8. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства	2
	Тема 9. Збалансована система показників в стратегічному	4

9	управлінні підприємством	
10	Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємством	4
11	Тема 11. Бухгалтерський облік при прийнятті екологічних рішень	4
12	Тема 12. Бухгалтерський облік при прийнятті соціальних рішень	4
	МКР 2	2
Разом		44

6. Самостійна робота

Передбачається, що в період вивчення дисципліни студент самостійно розв'язує домашнє завдання, вивчає матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять та семінарів, а також в цілому перед сесією. Частка самостійної роботи при вивченні навчальної дисципліни складає 67 %.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Тема 1. Сутність та місце облікової інформації в управлінні підприємством	8
	Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством	7
	Тема 3. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності	8
	Тема 4. Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку	7
	Тема 5. Облікова політика в ціноутворенні	8
	Тема 6. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством	7
	Тема 7. Оцінка очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень	8
	Тема 8. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства	7
	Тема 9. Збалансована система показників в стратегічному управлінні підприємством	8
	Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємством	7
	Тема 11. Бухгалтерський облік при прийнятті екологічних рішень	8
	Тема 12. Бухгалтерський облік при прийнятті соціальних рішень	7
Разом		90

7. Методи навчання

I. Методи організації і самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні методи: розповідь, бесіда, лекція;
- практичні методи: вправи, розв'язання задач;
- праця з навчально-методичною літературою, мережею Інтернет.

II. Методи стимулювання і мотивації навчання:

- навчальна дискусія;
- пред'явлення навчальних вимог.

III. Методи контролю і самоконтролю в навчанні.

- індивідуальне опитування;
- фронтальне опитування;
- тести;
- самостійне контролювання ступінь засвоєння навчального матеріалу.

8. Методи контролю

Використовують наступні методи контролю: усний, письмовий, комбінований, програмований, дискусійний.

Поточний контроль: опитування, тестовий контроль, письмовий контроль, за участь у конференціях, олімпіадах з дисципліни, за підготовку статті.

Поточний модульний контроль: перевірка модульної контрольної роботи

Підсумковий контроль: екзамен.

9. Критерії оцінювання знань і вмінь студентів

Контроль успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів, що визначені в НЕУ. Академічні успіхи студента оцінюються за шкалою, яка застосована в НЕУ з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B		
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Робоча програма, підручники, нормативні та законодавчі документи, опорний конспект лекцій, електронні варіанти лекцій, методичні рекомендації щодо проведення практичних занять та організації самостійної роботи студентів, методичні рекомендації з курсу щодо проведення комплексного контролю знань студентів, банк Інтернет-ресурсів.

11. Рекомендована література

Основна

1. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством. Навчальний посібник.- К.: КНЕУ, 2006. – 526 с.
2. Управленческий анализ. Вахрушина М.А. 6-е изд., испр. - М.: 2010. — 399 с.
3. Сбалансированная система показателей: от стратегии к действию. Роберт С. Каплан, Дейвид П. Нортон. – ЗАО «Олимп-Бизнес», Москва, 2003. – 214 с.
4. Разработка сбалансированной системы показателей. Практическое руководство с примерами. – 2-е изд., расшир. / Под ред. А.М. Гершуна, Ю.С. Нефедьевой. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2005. – 128 с.
5. Лаговська О.А. Обліково-аналітичне забезпечення вартісно-орієнтованого управління: теорія та методологія : монографія / О.А. Лаговська. – Житомир : ЖДТУ, 2012. – 676 с.
6. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. - К.: Лібра, 2003. - 704с.

Додаткова література

1. Валуев Б.И. Проблемы развития учета в промышленности. – М.: Финансы и статистика, 1984. – 215 с.
2. Иванов В.В., Хан О.К. Управленческий учет для эффективного менеджмента. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 208 с.

3. Карпова Т.П. Управленческий учет: Учебник для вузов. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1998. – 350 с.
4. Кондратова И.Г. Основы управленческого учета: Учеб. пособие. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 160 с.
5. Котляров С.А. Управление затратами. – СПб: Питер, 2001. – 160 с.
6. Нападовська Л.В. Управлінський облік: Підруч. для студ. вищ. навч. закл – К.: Книга, 2004. - 544 с.
7. Нападовська Л.В. Управлінський облік: [монографія] / Л.В. Нападовська. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2000. – 450 с.
8. Николаева О.Е., Шишкова Т.В. Управленческий учет. – М.: УРСС, 2000. – 368 с.
9. Новиченко П.П., Попова Т.Д. Учет затрат на улучшение качества продукции. – М.: Финансы и статистика, 1986. – 104 с.
10. Панков Д.А. Основы теории и методики управленческого бухгалтерского учета. – Мн.: ООО “Профит”, 1995. -- 100 с.
11. Пушкар М.С. Управлінський облік – Тернопіль, “Поліграфіст” ЛТД, 1995 – 164 с.
12. Сердюк В.Н. Управленческий учет: Учебное пособие. – 2-е изд., изм. и доп. – Донецк: Норд-Пресс, 2009. – 407 с.
13. Скоун Т. Управленческий учет / Пер. с англ. под ред. Н.Д. Эриашвили. – М: Аудит, ЮНИТИ, 1997. – 179 с.
14. Современный управленческий анализ. Теория и практика контроллинга: учебное пособие. – М.: Издательство “Дело и сервис”, 2006. – 272 с.
15. Ткач В.И., Ткач В.М. Управленческий учет: международный опыт. – М.: Финансы и статистика, 1994. - 144 с.
16. Управление затратами на предприятии: Учебник / В.Г. Лебедев, Т.Г. Дроздова, В.П. Кустарев и др.; Под общ. ред. Г.А. Краюхина. – СПб.: “Издательский дом “Бизнес-пресса”, 2000. – 277 с.
17. Управленческий учет: информационное обеспечение рациональных плановых решений фирмы (+CD) / Ю.В. Богатин – М.: Финансы и статистика, 2007. – 512 с.
18. Управленческий учет: учеб. пособие / В.Т. Чая, Н.И. Чупахина. – М.: Эксмо, 2009. – 480 с.

Електронні ресурси

матеріали:

- 1 бази даних Social Science Research Network (SSRN);
2. бази даних рецензованих наукових журналів Directory of Open Access Journals (DOAJ);
3. бази електронних журналів Internet Public Library (IPL);
4. світової електронної бібліотеки книг Google Book Search;
5. інтердисциплінарної бази наукових журналів Minerva Electronic Online Services,
6. архіву наукових публікацій установ Данії NARCIS,
7. репозитарію підрозділу бібліотеки Стенфордського університету HighWirePress;
8. відкритого архіву з економіки Research Papers in Economics (RePEc)(
- 9 сервісу пошуку FindArticles,
10. інформаційні ресурси наукової електронної бібліотеки eLIBRARY.RU.

Розподіл балів, які отримують студенти за видами робіт денної форми навчання

	ТЕМА	Всього	КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ			
			У тому числі:			
			л.	с.	с.р.с.	і.р.с.
	Модуль 1					
	Тема 1. Сутність та місце облікової інформації в управлінні підприємством	3	0,5	2	0,5	
	Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством	3	0,5	2	0,5	
	Тема 3. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності	3,5	0,5	2	1	
	Тема 4. Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку	3,5	0,5	2	1	
	Тема 5. Облікова політика в ціноутворенні	3,5	0,5	2	1	
	Тема 6. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством	3,5	0,5	2	1	
	Проміжний контроль 1 – письмова робота, яка складається з теоретичних питань та практичних завдань за темами підрозділу	10				
	Всього:	30	3	12	5	
	Модуль 2					
	Тема 7. Оцінка очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень	3	0,5	2	0,5	
	Тема 8. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства	3,5	0,5	2	1	
	Тема 9. Збалансована система показників в стратегічному управлінні підприємством	3,5	0,5	2	1	
	Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємством	3,5	0,5	2	1	
	Тема 11. Бухгалтерський облік при прийнятті екологічних рішень	3	0,5	2	0,5	
	Тема 12. Бухгалтерський облік при прийнятті соціальних рішень	3,5	0,5	2	1	
	Проміжний контроль 2 – письмова робота, яка складається з теоретичних питань та практичних завдань за темами підрозділу	10				
	Всього:	30	3	12	5	
	Підсумковий контроль – екзамен (письмовий)	40				
	Всього	100	6	24	10	

Розподіл балів, які отримують студенти за видами робіт заочної форми навчання

Контрольна робота	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
60	40	100